

2015-01-14

Handläggare:
Ingrid WidegrenTill
Trafiknämnden
2015-01-29

Telefon: 08-508 26144

Verksamhetsplan 2015 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner verksamhetsplanen för 2015.
2. Trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 100,6 mnkr inom driftbudgeten.
Omslutningsförändringen avser ökade kostnader och intäkter för uppdrag och försäljning av verksamhet.
3. Trafiknämnden begär justering av driftbudgeten för kapitalkostnader om totalt 69,8 mnkr, varav minskade avskrivningar om 20,4 mnkr och minskad intern ränta om 49,4 mnkr.
4. Trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 68,5 mnkr inom investeringsbudgeten.
Omslutningsförändringen avser ökade utgifter och inkomster genom statsbidrag och externa ersättningar.
5. Trafiknämnden fastställer tidpunkter för månadsuppföljning till den 19 mars, 13 april, 11 juni, 20 augusti, 15 oktober, 12 november och 10 december samt tertialrapporter till den 21 maj och 24 september.
6. Trafiknämnden beslutar om omedelbar justering.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefInga-Lill Hultin
AvdelningschefBarbro Edlund
Enhetschef

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar	5
1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	7
2. Ett klimatsmart Stockholm	10
2.1 Stockholm är klimatneutralt	10
2.2 Transporter i Stockholm är hållbara	11
2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten	16
2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil	19
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	19
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion	19
3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm	20
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	22
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	22
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	34
4.1 Stockholm är fritt från diskriminering	34
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	35
4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen	37
4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	37
4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande	38
4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	39
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	40

Bilagor

Bilaga 1	Budgetavräkning VP 2015
Bilaga 2	Driftspecifikation VP 2015
Bilaga 3	Investeringsplan VP 2015 med inriktning 2016-2019
Bilaga 4	Investeringar, Prioriterade projekt utanför ram VP 2015
Bilaga 5	Investeringar, Beslutsläge stora projekt VP 2015
Bilaga 6	Investeringar, Projekt över 50,0 mnkr, prioriterade enligt investeringsstrategin VP 2015
Bilaga 7	Planerade cykelfrämjande åtgärder 2015
Bilaga 8	Internkontrollplan VP 2015
Bilaga 9	Risk och väsentlighetsanalys Indikatorer och Väsentliga processer _1 VP 2015 Risk och väsentlighetsanalys Indikatorer och Väsentliga processer _2 VP 2015
Bilaga 10	Jämställdhets- och mångfaldsplan, trafiknämnden 2013-2015 VP 2015
Bilaga 11	Plan för upphandling VP 2015
Bilaga 12	Miljöhandlingsplan 2015
Bilaga 13	Gemensam huvudtidplan för trafikstörande arbeten VP 2015
Bilaga 14	Förvaltningsgrupp den 29 december 2014, utdrag ur protokollet

Inledning

Stockholm ska ha ett välfungerande transportsystem med minimal klimatpåverkan, som gör att människor snabbt och enkelt kan röra sig i hela regionen. Vägutrymmet är begränsat och prioritet ska ges till kapacitetsstarka transporter. Staden ska prioritera gång, cykel, kollektivtrafik och nyttotrafik. Biltrafiken behöver minska för att klara framkomlighet och miljömål, och åtgärder ska vidtas för att nå målet att Stockholm ska ha en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030. Samarbetet med trafiknämnden i Stockholms läns landsting, Trafikverket och övriga aktörer i regionen inom infrastrukturområdet ska fördjupas ytterligare.

Stadens Översiktsplan ger en tydlig inriktning för hur det bästa staden har att erbjuda både ska bevaras och utvecklas. Framkomlighetsstrategin anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet. Den växande staden ställer höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse för att få såväl ett väl fungerade trafiksystem som attraktiva offentliga rum.

Det är ett prioriterat mål i staden att bostadsbyggnadstakten ska vara hög. Fram till år 2020 ska det byggas 40 000 nya bostäder. Det är viktigt med ett tydligt infrastrukturperspektiv i planeringen av var dessa nya bostäder ska byggas.

Inom ramen för Framkomlighetsstrategin genomförs handlingsplaner för att främja cykeltrafik och förbättra stombusstrafiken för att öka andel resor som sker på hållbart sätt. Framkomlighetsstrategin ska under 2015 utvecklas för att omfatta en större del av det offentliga rummet inklusive hur inner- och ytterstaden kan knytas samman.

Cykelplanen ska vara vägledande för planeringen av cykelinfrastruktur. Kontoret ska även medverka till genomförande av den regionala cykelplanen. Det innebär åtgärder för att skapa ett väl fungerande och utbyggt pendlingsnät för cyklister med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet, fler säkra cykelparkeringar och tydliga cykelvägvisningar. 2 000 säkra cykelparkeringsplatser ska uppföras under 2015 och staden ska utarbeta en modell för hantering av övergivna cyklar. Förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafikhärlägen ska utredas i samverkan med Trafikförvaltningen och Stockholm Parkering.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har färdigställts under 2014. Inriktningen innehåller åtgärder som till exempel fler lastplatser endast för lastbil, förbättrad övervakning av lastplatser, off-peak-leveranser och en samlastningslösning, samt bildande av ett gods nätverk. Även inventeringar och mätningar för att bättre förstå dagens gods- och citylogistiksituation ska genomföras och samarbetet med branschen och näringslivet ska fortsätta att utvecklas.

Med utgångspunkt i framkomlighetsstrategin kommer kontoret att prioritera den rörliga trafiken framför den stillastående och samtidigt verka för att lediga parkeringsplatser finns tillgängliga där och när de behövs. En ny parkeringsstrategi ska tas fram under 2015 med ett helhetsperspektiv på parkering för en trafikstyrande effekt.

Kontoret arbetar utifrån stadens åtgärdsprogram mot omgivningsbuller och ska fortsätta genomföra åtgärder för att förebygga uppkomsten av buller.

Genom ett än mer utvecklat samarbete med stadsdelsförvaltningar, stadens övriga förvaltningar och bolag samt externa intressenter ska upplevelsen av att Stockholm är en

attraktiv stad med levande, funktionella och trygga offentliga rum öka. Stockholm ska ha en god parkstandard. En samlad satsning på reinvesteringar i parker ska genomföras i samarbete med stadsdelsförvaltningarna. Kontoret ska prioritera och samordna dessa reinvesteringar.

Kontorets stora utmaning, för att behålla och stärka stadens attraktivitet ur ett företagarenseende så att fler får jobb i hela staden, är att genomföra de investeringar och reinvesteringar i gatu- och trafikmiljön som behövs, med minsta möjliga påverkan på såväl miljön, som framkomligheten och företagsamheten.

Med stor omsorg om funktion och innehåll i offentliga rum kommer stadens attraktionsvärde att öka. Samordning mellan olika funktioner, som framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik och behovet av cykelställ, låncyklar, uteserveringar, försäljningsställen, sittplatser med mera på gator, torg, kajer och i parker, ska ske med målet att både nå en god framkomlighet och attraktiva offentliga rum för alla gående och cyklister i den allt tätare staden. Framkomlighetsstrategins intentioner ska utvecklas för att förstärka en attraktiv stadsmiljö.

Stockholmarnas upplevelse av delaktighet och av att stadsmiljön är renare, tryggare och säkrare ska öka. I kontorets kampanjarbete ligger tyngdpunkten på att uppmärksamma medborgarna på att deras eget beteende har betydelse för en ren och snygg stad. Detta budskap genomsyrar såväl publika kampanjer som den verksamhetsbaserade kommunikationen.

Som väghållare ansvarar kontoret för vinterväghållning, renhållning, klottersanering, gatuinspektion, vägmarkeringar och beläggningsunderhåll på torg och gatumark. Ett bra underhållet gatunät bidrar i hög grad till att trafiksäkerheten, framkomligheten och tillgängligheten förbättras. Stockholm ska vara tillgängligt för alla. I planeringen av stadens utveckling ska alla stockholmarnas behov beaktas. Kontoret ska i samråd med stadsdelsnämnderna säkerställa en effektiv drift av cykelplanens pendlingsstråk. En cykeljourstyrka avhjälper snabbt enklare problem för att på så sätt öka säkerheten och framkomligheten för cyklisterna.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också de satsningar som görs i de samverkansprojekt som pågår med privata och offentliga aktörer i olika fokusområden. Samverkan sker på ett flertal platser runt om i staden, företrädesvis i ytterstaden, samt i arbetet med att minska illegal affischering, illegala upplåtelse, skräpdumpning med mera som sänker stadens attraktivitet.

Trafikkontorets intressenter – stockholmarna, företagen och besökarna – har allt högre krav och förväntningar på både kvalitet och service. Kontorets verksamhet väcker särskilt mycket engagemang eftersom det som utförs har en direkt inverkan på medborgarnas vardag. Alla på kontoret är därför viktiga ansikten utåt för Stockholms stad. Arbetet med att göra kontoret mer tillgängligt, ge ökad insyn och en högre servicenivå kommer att fortsätta.

Kontoret kommer att genomföra olika aktiviteter för att ytterligare stärka personalens miljömedvetenhet. Miljöbelastningen från transporter och resor ska minska.

Stockholm ska ha en trafikmiljö som utgår från de oskyddade trafikanterna. En sänkning av hastigheten på fler huvudgator ska införas under 2015. Arbetet med trafiksäkerhet och de årliga handlingsplanerna som följer av stadens trafiksäkerhetsprogram ska vara prioriterat. En åtgärd kan vara att på försök sätta upp hastighetskameror för att sänka hastigheterna och

kontoret ska under året undersöka detta.

Kontoret ska arbeta aktivt med att förebygga trafikolyckor och skapa säkrare trafikmiljöer. Särskild vikt ska läggas vid trafiksäkerheten vid skolor, förskolor, tungt belastade och olycksdrabbade gång- och cykelstråk och andra miljöer med många utsatta trafikanter. Andelen barn som kan gå och cykla säkert till skolan ska öka och farliga miljöer ska identifieras och byggas bort. Barnkonsekvensanalyser ska genomföras inför beslut.

Trafikkontoret är en arbetsplats som präglas av hög kompetens, god arbetsmiljö, ständig utveckling och lärande samt gemensamma värderingar och förhållningssätt, med stockholmarna i fokus. Inom kontoret pågår en kulturutvecklingsresa med syftet att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans.

Kontorets chefer och ledare ska fortsatt stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefsutveckling ska fortsätta. I en verksamhet som ständigt utvecklas är det viktigt att samtliga medarbetare ges möjlighet att kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens för att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten. Alla medarbetares olikheter och kompetens tas tillvara där jämställdhet, jämlikhet och mångfald är en naturlig del i verksamheten.

Upphandlingar ska genomföras innovativt, hållbart och kvalitetssäkrat. Kontoret ska tillsammans med stadsdelsförvaltningarna utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med entreprenörer.

Kontorets arbete med att utveckla verksamhetsplaneringsprocessen och förbättra verksamhetsstyrning och budgethållning tar under året viktiga steg genom att huvuddelen av verksamheten genomförs och följs upp i projektform med tydliga mål och budgetramar.

Verksamhetsplanen behandlades i förvaltningsgruppen den 29 december 2014. Protokollet bifogas, se ***bilaga 14***.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Med stor omsorg om funktion och innehåll i offentliga rum kommer stadens attraktionsvärde att öka. Den växande staden ställer höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse för att få ett väl fungerande trafiksystem och attraktiva offentliga rum.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Ett bra underhåll av gatunät, torg och kommuncentrala parker bidrar i hög grad till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	74 %	74 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med rent och städat	56 %	56 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	62 %	62 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	50 %	tas fram av nämnden	År
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	98 %	tas fram av nämnden	Månad
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar	100 %	tas fram av nämnden	Tertial
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning	100 %	tas fram av nämnden	Tertial
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Nämndmål:

Stockholm är en attraktiv stad med levande, funktionella och trygga offentliga rum

Förväntat resultat

- Drift, underhåll och reinvesteringar bidrar till förbättrad trafiksäkerhet, framkomlighet och tillgänglighet
- Stockholmarna upplever en minskad nedskräpning och renare, tryggare och mer attraktiv stad

Med stor omsorg om funktion och innehåll i offentliga rum kommer stadens attraktionsvärde att öka. Samordning mellan olika funktioner, som framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik och behovet av cykelställ, lånecyklar, uteserveringar, försäljningsställen, sittplatser med mera på gator, torg, kajer och i parker, ska ske med målet att både nå en god framkomlighet och attraktiva offentliga rum för alla gående och cyklister i den allt tätare staden. För att förbättra samspelet mellan cyklister och fotgängare ska kontoret investera i trygghetsskapande åtgärder t.ex. skyltning av cykel- och gångbanor. Framkomlighetsstrategins intentioner ska utvecklas för att tydliggöra sambandet mellan framkomlighet och attraktiva offentliga rum och de avvägningar som krävs för att skapa en attraktiv stadsmiljö, samt knyta samman inner- och ytterstaden.

Stadens städgarantier ska förbättras och finnas tillgängliga vid publika platser. Målet är minskad nedskräpning och att få en renare, tryggare och mer attraktiv stad. Stockholmarnas upplevelse av delaktighet och av att stadsmiljön är renare, tryggare och säkrare ska öka. Kontoret ska också samverka med landstingets trafiknämnd för rena och trygga resemiljöer. I kontorets kampanjarbete ligger tyngdpunkten på att uppmärksamma stockholmarna på att deras eget beteende har betydelse för en ren och snygg stad. Detta budskap genomsyrar såväl publika kampanjer som den verksamhetsbaserade kommunikationen.

Som väghållare ansvarar kontoret för vinterväghållning, renhållning, klottersanering, gatuinspektion, vägmarkeringar och beläggningsunderhåll på torg och gatumark. Ett bra underhållet gatunät bidrar i hög grad till att trafiksäkerheten, framkomligheten och tillgängligheten förbättras och är en grundförutsättning för att nå målet funktionella och trygga offentliga rum.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också de satsningar som görs

i de samverkansprojekt som pågår med privata och offentliga aktörer i olika fokusområden. Samverkan sker på ett flertal platser runt om i staden, företrädesvis i ytterstaden, inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen, samt i arbetet med att minska illegal affischering, illegala upplåtelse, skräpdumpning med mera som sänker stadens attraktivitet. För Cityområdet bedriver kontoret samarbete med City i Samverkan, vilket bland annat inkluderar arbetsledning av Stockholmvärdarna som plockstädar och signalerar närvaro.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Antal besök hos skolornas mellanstadieelever	40		År
Antal genomförda trygghetsvandringar	30		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt arbete med trygghetsvandringar och att genomföra åtgärder för ökad trygghet.	2015-01-01	2015-12-31
Stockholm ska göras grönare med fler träd och planteringar.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla dialogen med medborgarna om utemiljön via "tyck till" för att säkra återkoppling och åtgärd samt utveckla hanteringen av synpunkterna.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla Parkdatabasen för Stockholm.	2015-01-01	2015-12-31
Utöka kontrollen av entreprenörers utförda arbete beträffande drift och underhåll.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Stockholm växer och det är ett prioriterat mål i staden att bostadsbyggnadstakten ska vara hög. Stadens Översiktplan ger en tydlig inriktning för hur det bästa staden har att erbjuda både ska bevaras och utvecklas.

Den växande staden ställer höga krav på planering av infrastruktur och bebyggelse för att få såväl ett väl fungerande trafiksystem som attraktiva offentliga rum. Framkomlighetsstrategin anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet.

Fram till 2020 ska 40 000 nya bostäder byggas och till år 2030 ska sammanlagt 140 000 nya lägenheter byggas. Det är viktigt med ett tydligt infrastrukturperspektiv i planeringen av var dessa nya bostäder ska byggas.

Trafiknämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden har uppdraget att i samverkan med kommunstyrelsen ta fram en långsiktig produktionsplan för bostadsbyggande. De fyra kontoren har tillsammans med stadsledningskontoret inlett ett samarbete kring en långsiktig produktionsplan 2030 med utblickar efter år 2030. Arbetet går under namnet Bostadspotential i Stockholm. Kontoret ska vidare följa samtliga stora utvecklings- och exploateringsprojekt, med start i ett tidigt skede.

Kontoret ska under året tillsammans med exploaterings- och stadsbyggnadskontoret ta fram ett förslag för parkeringstal för bil och cykel vid nybyggnation, samt uppmuntra och skapa förutsättningar för bilpoolsinfrastruktur vid nya exploateringar. I planeringen av nya områden

ska stor hänsyn tas till behov av trygga cykelparkeringar med god tillgänglighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden ska tillsammans med socialnämnden ta fram riktlinjer för hur en barnkonsekvensanalys kan användas för att innan exploatering belysa påverkan på unga	2015-01-01	2015-12-31
Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en arbetsordning för hur miljö- och hälsoskyddsnämnden bättre kan integreras tidigt i planeringsarbetet.	2015-01-01	2015-12-31
Trafiknämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden förbereda planeringen för en framtida bostadsexploatering på nuvarande Bromma flygplats. Övergripande frågor för områdets stadsutveckling, trafik och kopplingar till omkringliggande bebyggelse påbörjas.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Bidra till utveckling av en levande och växande stad med nya bostäder, god infrastruktur och attraktiva offentliga rum

Förväntat resultat

- Kontoret har en mer aktiv roll i områdesprogram för stadsutveckling
- Underlag finns för att främja god framkomlighet även i en växande stad
- Ett tydligt infrastrukturperspektiv finns i stadens planering av nya bostäder
- Kontoret bidrar till att bygga ett Stockholm med attraktiva offentliga rum
- Säkerställda ytor för kommunalteknisk verksamhet i staden
- Förutsättningar finns för bättre prioriteringar vid planering av det offentliga rummet

Den beslutade utbyggnaden av tunnelbanan är central för att upprätthålla en fungerande trafik när staden växer. Spårkapaciteten i tunnelbanan utnyttjas under högtrafik i stort sett maximalt redan idag. Tunnelbanan är det mest utnyttjade färdmedlet i Stockholm och är hårt belastad i de centrala delarna. Vid störningar uppstår lätt överbelastningar. Tunnelbaneutbyggnaden möjliggör en kraftigt utökad bostadsbebyggelse. Den ökade bostadsbebyggelsen ska inte bara ske längs utbyggda delar av tunnelbanan utan längs hela de kapacitetsförstärkta tunnelbanelinjerna. Att minska bostadsbristen och dimensionera bostadsmarknaden för framtida behov samt att bygga ut kollektivtrafiken i länet är en förutsättning för att Stockholmsregionen ska kunna fortsätta utvecklas på ett positivt sätt. I ett kommittédirektiv från juni 2014 har regeringen föreslagit en ny förhandling under 2015 för bland annat ny tunnelbanekapacitet för att främja tillgänglighet och bostadsbyggandet i Stockholm. Regeringen har i december 2014 gett ett uppdrag att utreda en tunnelbanelinje under Saltsjö-Mälarsnittet från Liljeholmen via Kungsholmen/Vasastan med möjlig förlängning norrut.

Cityområdet utgör en mångsidig och rik stadsmiljö med en blandning av administrativa, kommersiella och publika funktioner och andra verksamheter. Kommunfullmäktige har beslutat om Vision för City med sikte mot 2030 och har gett berörda nämnder i uppdrag att bland annat ta fram en trafikplan för cityområdet. I samband med detta önskas från många olika intressenter förändringar av befintligt gatunät och de offentliga rummen. För att detta ska vara möjligt behöver nyttjandet av yt- och transporteffektiva trafikslag, d v s gång, cykel

och kollektivtrafik, utvecklas.

Utveckling av stråk, torg, platser och parker för att öka citykärnans attraktivitet och trygghet är en central fråga.

Brunkebergstorg ska utvecklas till en levande plats i city så att uteserveringar, och kulturaktiviteter kan fylla delar av torget.

I en växande stad där fler människor och fordon ska samsas på samma yta krävs planering för att drift och underhåll av stadens gator ska kunna upprätthållas. För stora utbyggnadsområden som Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden ska kontoret ha en mycket tät medverkan i planeringsarbetet för att säkerställa att områdena även fungerar i framtiden, och för att garantera att framkomlighetsfrågorna sätts i sitt sammanhang. En central fråga är också hur tillgången på kommunaltekniska ytor inklusive plats för bortforslad snö kan säkerställas i den allt tätare staden.

För att Stockholm ska kunna uppnå målen om ett bättre företagsklimat och samtidigt möta den utmaning som 140 000 nya bostäder innebär, krävs samtidigt en tät samverkan mellan stadens förvaltningar. Inom ramen för bostadsbyggnadsarbetet utvecklas också formerna för samverkan och samarbete på alla nivåer.

Under 2015 kommer en strategi för framkomliga och attraktiva offentliga rum att färdigställas. Målet är att den ska fungera som en inspirationskälla för hur och när olika typer av trafik- och platsfunktioner ska prioriteras i det offentliga rummet för att ge stöd i de dagliga avvägningar som måste göras när staden växer och utvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Tillsammans med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och miljöförvaltningen utveckla arbetsprocessen i arbetet med stadens Bostadspotential, det vill säga 140 000 nya bostäder till 2030.	2015-01-01	2015-12-31
Ta över ansvaret för trafikfrågorna i områdesprogram för stadsutveckling från exploateringskontoret.	2015-01-01	2015-12-31
En strategi för framkomliga och attraktiva offentliga rum ska tas fram inom ramen för Framkomlighetsstrategin.	2015-01-01	2015-12-31
Under ledning av Stockholms läns landsting delta aktivt i planering för utbyggd tunnelbana till Gullmarsplan, Nacka, Hagastaden och Barkarby.	2015-01-01	2015-12-31
Fortsatt samarbete med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret för att säkerställa ett driftvänligt nybyggande.	2015-01-01	2015-12-31
I samarbete med Stockholms hamn AB och landstingets trafikförvaltning planera för utökad kollektivtrafik på stadens vatten.	2015-01-01	2015-12-31
Medverka i arbetet med underlag för stadens arbete med Sverigeförhandlingen	2015-01-01	2015-12-31
Samverka med grannkommuner kring gemensamt markutnyttjande för kommunaltekniska ytor	2015-01-01	2015-12-31
Tillgången på ytor för kommunalteknisk verksamhet ska säkerställas inom staden. En plan för säkra platser för lagring/hantering av snö tas fram.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Kraftfulla åtgärder ska vidtas för att nå målet att Stockholm ska ha en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030. Trafikkontorets arbete med att prioritera kollektivtrafik, gång och cykel främjar målet att minska biltrafiken genom att göra det lätt att välja andra transportslag framför bilen. Trafikkontoret bidrar också till en hållbar livsmiljö genom att minska verksamhetens miljöpåverkan och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Till grund för detta arbete ligger stadens miljöprogram samt kontorets miljöhandlingsplan, miljöutredning samt egenkontrollprogram.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

Kontoret har ett tydligt ansvar som väghållare och verkar för en hållbar livsmiljö genom att bland annat arbeta för en bättre luftkvalitet, förbättrad framkomlighet, en säkrare, tystare och mer trivsamt trafikmiljö samt minimering av ämnen som förorenar dagvattnet. Kontoret bidrar till att skapa en större andel hållbart resande genom att ta fram planer och handlingsplaner som stödjer intentionerna i Framkomlighetsstrategin.

Att konkretisera åtgärderna från SOU: 2013:84 fossilfrihet på väg utifrån Stockholms förutsättningar ger ytterligare möjligheter att uppnå intentionerna i framkomlighetsstrategin samt bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till 2030.

Kontoret arbetar även för att minska den egna verksamhetens miljöbelastning, bland annat genom att driftoptimera tekniska system för att minska energiförbrukningen. Kontoret kommer i sitt arbete att beakta effekterna av ett förändrat klimat.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel elbilar	10 %	10 %	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska konkretisera åtgärder i Fossilfrihet på väg (SOU 2013:84) om fossiloberoende fordonsflotta till 2030 utifrån Stockholms förutsättningar	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt och verksamhetens miljöpåverkan minskar

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i kontorets anläggningar minskar
- Ökad intern kännedom om kontorets miljöarbete och miljömål
- Miljömedvetenheten ökar bland kontorets entreprenörer
- Buller- och vibrationsstörningar från trafiken minskar

Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets totala energiförbrukning. Genom att successivt byta armaturer sänks energiförbrukningen vilket medför positiva effekter för miljön och stadsbilden samt bidrar till att reducera energikostnaderna. På grund av nyexploateringar och förtätning av belysning på parkvägar byggs stadens belysning ständigt ut. Vid utbyggnad väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav.

En viktig del i att minska transportsektorns klimatpåverkan är att effektivisera de godstransporter som sker i staden. I syfte att främja energieffektiva massgodstransporter kommer kontoret att påbörja en översyn av bärighetsklasser på stadens vägar.

Kontorets miljöhandlingsplan redovisas i **bilaga 12**.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för att utveckla de gemensamma miljökraven vid upphandling av entreprenader till att även inkludera klimataspekter.	2015-01-01	2015-12-31
Bevaka marknaden för nya, mer miljövänliga/energieffektiva asfaltsbeläggningar.	2015-01-01	2015-12-31
Fortsatt arbete med energioptimering i kontorets anläggningar.	2015-01-01	2015-12-31
Fortsatt kontroll av hur ställda miljökrav i kontrakt efterlevs.	2015-01-01	2015-12-31
Förebygga uppkomsten och minska konsekvenserna av buller och vibrationer.	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra aktiviteter för att stärka personalens miljömedvetenhet.	2015-01-01	2015-12-31
Utreda möjliga platser där gröna övergångar i form av ekodukter över vägar och järnvägar kan göras.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

Stockholmsregionen växer och detta medför att vi måste utnyttja det gatuutrymme som finns så effektivt som möjligt. Den antagna Framkomlighetsstrategin beskriver hur stadens gator, torg och kajer behöver planeras och utvecklas för att bidra till den attraktiva staden och främja alla stockholmarens tillgång till de möjligheter som tillväxten ger. Detta ska ske främst genom en ökad prioritering av de färdssätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, det vill säga gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning. För att detta ska gå att genomföra måste biltrafiken minska.

Resultatet av 2013 års Stockholmsförhandling, med utbyggnad av tunnelbanan med flera nya linjer och ökad bostadsbebyggelse i stockholmsregionen, kommer ha mycket stor inverkan på

regionens möjlighet att växa och utvecklas.

Stora satsningar görs för att underlätta för stadens cyklister. Målet är att cyklisternas pendlingsstråk ska vara både trafiksäkra och framkomliga året runt. Stadens cykelbanor ska bli mer framkomliga vintertid och arbetet utvecklas kontinuerligt. Ett prioriterat pendlingsstråk för cykel har tagits fram som ska hålla en högre standard på snöröjning och vinterunderhåll, men på sikt är ambitionen att det ska bli bättre framkomlighet på allt fler cykelbanor. En cykeljourstyrka avhjälper snabbt enklare problem för att på så sätt öka säkerheten och framkomligheten för cyklisterna. En översyn av cykelpendlingsstråket Gullmarsplan – Tegelbacken – Odenplan ska göras. Tegelbacken utgör ett utökad uppdrag där hela trafiklösningen ska ses över.

Från och med den 1 januari 2015 har trafiknämnden stadens samlade ansvar för cykelplanens pendlingsnät, då stadsdelsnämndernas ansvar överförs.

En samordnad trafikstyrning av de nordsydliga förbindelserna tas fram för att öka säkerheten, förbättra framkomligheten och minska trafikens miljöpåverkan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Antalet cykelpassager över Innerstadssnittet	58 000	68 000	År
Färdmedelsandel bil	30 %	fastställs 2015	År
Färdmedelsandel cykel	9 %	fastställs 2015	År
Färdmedelsandel gång	25 %	fastställs 2015	År
Färdmedelsandel kollektivtrafik	39 %	fastställs 2015	År
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	18 km/h	18 km/h	År
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	31 km/h	31 km/h	År
Hastighetsefterlevnad	63 %	63 %	År
Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator. Förändring från föregående år.	0 %	0 %	År
Procentuell förlängning av restiden, ytterstadsgator. Förändring från föregående år.	0 %	0 %	År
Restidspålitlighet	90 %	fastställs 2015	År
Säkra passager för Gång-, Cykel- och Moped (GCM)	36 %	36 %	År

Färdmedelsandelarna ovan är baserade på resvaneundersökningar med relativt få observationer och därför osäkra. Staden kommer tillsammans med landstinget m.fl. att genomföra en mer omfattande undersökning under hösten 2015.

Avseende antalet cykelpassager över innerstadssnittet och färdmedelsandelar cykel ligger trafiknämndens årsmål lägre än KF:s årsmål. KF:s årsmål avser det aktuella årets antal medan trafikkontoret rapporterar rullande 5-årsmedelvärden. Anledningen till detta är att eftersom

räkningarna endast utförs en gång per mätplats och år riskerar annars tillfälliga variationer i cyklandet, exempelvis på grund av väderleken, få för stort genomslag. Trafikkontoret har dock uppdrag att bygga ett automatiskt mätsystem som mäter kontinuerligt i vissa punkter. Från dessa kommer det att vara möjligt med rapportering löpande per tertiäl eller annan periodicitet om den aktuella trenden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska genomföra en sänkning av hastigheten på fler huvudgator.	2015-01-01	2015-12-31
Trafiknämnden ska göra en översyn av cykelpendlingsstråket Gullmarsplan - Tegelbacken - Odenplan.	2015-01-01	2015-10-01
Trafiknämnden ska göra Swedenborgsgatan, sträckan mellan Mariatorget och fram till Södra station, till gångata på försök under juni-augusti 2015.	2015-01-01	2015-08-31
Trafiknämnden ska ta fram en ny parkeringsstrategi som implementeras under 2015 med ett helhetsperspektiv på parkering för en trafikstyrande effekt.	2015-01-01	2015-12-31
Trafiknämnden ska utreda möjligheterna för att utveckla en sammanhängande gångata mellan Medborgarplatsen och Norrtull.	2015-01-01	2015-06-30

Nämndmål:

Genom hållbara trafiklösningar med ökad framkomlighet kan fler människor och mer gods förflyttas i staden

Förväntat resultat

- Fortsatt genomförande av Framkomlighetsstrategins inriktningsplaner
- Andelen döda och svårt skadade i trafikolyckor på stadens vägnät minskar
- Stärkt och utvidgat samarbete med fler aktörer kring regional framkomlighet
- Mer medvetet utnyttjande av trafiksignalerna som ett styrmedel
- Fler använder den virtuella betaltjänsten "Betala P"

Framkomlighetsstrategin har konkretiserats i ett antal underliggande inriktningsplaner. Under 2015 kommer dessa att fortsätta att realiseras genom arbete i konkreta ny- och ombyggnadsprojekt. Bland annat flera samarbeten med Trafikförvaltningen kring stombusstrafik, eventuell permanentning av pilotförsök linje 4, förberedelser för dito för linje 1-3, förbereda linje 6 till Norra Djurgårdsstaden samt arbeta med stombussnätet för ytterstaden och då särskilt möjligheten att dra dem genom den centrala staden.

Arbetet med genomförandet av cykelplanen fortsätter med nya och ombyggda cykelbanor samt cykelparkeringar.

Lärdomar från införandet av parkeringsplanen i innerstaden ska tillsammans med underlag om parkeringssituationen i ytterstaden vara grund för eventuell utökad reglering av gatuparkering. Mobilappen "Betala P" ska fortsätta marknadsföras som ett smidigt alternativ till biljett från parkeringsautomat. Under 2015 fortsätter arbetet med att ta fram förutsättningarna för att

förbättra gångvänligheten på ett antal gångstråk enligt förslag till "Gångplan för Stockholm". Stråken har potential att bli viktiga gångstråk i framtiden, eller är redan idag starka men kan bli ännu viktigare med rätt åtgärder.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har färdigställts under 2014. Inriktningen innehåller flera åtgärder, till exempel fler lastplatser endast för lastbil, förbättrad övervakning av lastplatser, off-peak-leveranser och en samlastningslösning, samt bildande av ett godsnätverk. Även inventeringar och mätningar för att bättre förstå dagens gods- och citylogistiksituation ska genomföras och samarbetet med branschen och näringslivet fortsätter.

Stadens transportinfrastruktur har anlagts under lång tid. Staden räknar med att mellan 350-500 mnkr årligen måste reserveras för reinvesteringar i befintlig infrastruktur. Fram till år 2030 krävs reinvesteringar på drygt 10 mdkr totalt, utöver ombyggnationen av Slussen. Utöver detta finns ett omfattande behov av att göra reinvesteringar i regionens övriga transportinfrastruktur. Trafikverket behöver totalrenovera Essingeleden och den så kallade getingmidjan runt Centralstationen efter att Citybanan har öppnat. Även den infrastruktur som Trafikförvaltningen förvaltar är gammal och det krävs stora insatser i det befintliga tunnelbanenätet.

Förutom att reinvesteringarna tar allt större ekonomiskt utrymme sätter arbetena tillfälligt ner kapaciteten i transportsystemet. Det blir allt svårare att kombinera utbyggnad av ny infrastruktur och samtidigt genomföra stora arbeten i den befintliga. Tiden fram till år 2030, och senare, kommer att präglas av ständiga kapacitetsnedsättningar som en följd av omfattande reinvesteringar i befintlig infrastruktur. Samordningen och samarbetet mellan aktörerna i regionen blir avgörande för att inte tillväxten ska dämpas.

Kontoret har fördjupat samarbetet med Trafikförvaltningen, Trafikverket och övriga aktörer genom fortsatt utveckling av arbetet kring huvudtidplanen. Planen omfattar det närmaste året samt den kommande tre- och tioårsperioden. Samarbetet leder till att byggarbetena kan styras för att minimera trafikstörningarna, särskilt när det gäller buss-, gång- och cykeltrafiken. Kontoret förbättrar också den interna samordningen av arbeten som påverkar trafiken genom den samordnade projektplaneringen. Denna syftar till att samordna kontorets åtgärder på en gata för att minska antalet störningstillfällen och ge mesta möjliga nytta för insatta medel. Ytterligare en del i detta arbete är samordningen av de ledningsdragande bolagens planerade arbeten i staden. Huvudtidplanen för trafikstörande arbeten redovisas i ***bilaga 13***.

Kontoret fortsätter att utveckla samarbetet med andra aktörer om regional framkomlighet. Detta sker dels genom planering enligt huvudtidplanen, dels utvecklingsprojekt där alltmer sker inom ramen för Trafik Stockholm. Under 2015 kommer Nacka kommun att ingå som en fullvärdig medlem. Ett närmare samarbete under året planeras också med trafikförvaltningen och trafikförvaltningens bussentreprenörer. Trafiken.nu är tillsammans med radio en av Trafik stockholms viktigaste kanaler för att nå ut med trafikinformation. Under året ska formerna för den fortsatta driften av Trafiken.nu beslutas. Kontoret strävar efter att hitta en lösning tillsammans med Trafikverket och Trafikförvaltningen där Trafiken.nu drivs som en del av Trafik Stockholm och fokuseras mot information om trafikstörningar. Kontoret fortsätter att vara en aktiv part i samverkansprojektets olika delprojekt som syftar till att förbättra regionens förmåga att hantera kriser. Under ledning av Trafikverket deltar kontoret i det förberedande arbetet för införande av nya trängselskatten från och med 1 januari 2016.

Kontoret planerar att göra fler trafiksystemutredningar, använda mer gemensamma prognosförutsättningar, testa nya verktyg och utveckla metoder för att tolka resultaten.

Stockholm ska ha en trafikmiljö som utgår från de oskyddade trafikanterna. En sänkning av hastigheten på fler huvudgator ska införas under 2015. Arbetet med trafiksäkerhet och de årliga handlingsplanerna som följer av stadens trafiksäkerhetsprogram ska vara prioriterat.

Kontoret ska arbeta aktivt med att förebygga trafikolyckor och skapa säkrare trafikmiljöer. Andelen barn som kan gå och cykla säkert till skolan ska öka och farliga miljöer ska identifieras och byggas bort.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medverka i projekt för utbyggnad av transportinfrastrukturen.	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra reinvesteringsprogrammen för att säkra funktionen i befintlig transportinfrastruktur.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla metoderna för att arbeta med en gemensam huvudtidplan med andra trafik huvudmän, kommuner och ledningsdragande bolag.	2015-01-01	2015-12-31
Vidareutveckla det gemensamma verktyget för samordnad projektplanering kopplat till huvudtidplanen.	2015-01-01	2015-12-31
Bidra till fler busskörfält, bättre trafikövervakning och trafikstyrning. Framkomligheten för stombussarna prioriteras.	2015-01-01	2015-12-31
Arbeta med att välja en gemensam trafikmodell i regionen för att göra s.k. mesoprognoiser, vilket innebär att trängsel i större områden kan analyseras bättre.	2015-01-01	2015-12-31
Funktionerna i stadens offentliga rum ska säkerställas genom drift- och underhållsinsatser samt trafikvägledning och störningshantering.	2015-01-01	2015-12-31
Uppdatera och optimera trafiksignalsystemen för bättre framkomlighet.	2015-01-01	2015-12-31
Uppföra 2 000 säkra cykelparkeringsplatser under 2015.	2015-01-01	2015-12-31
Utbyggnad av cykelnätet enligt cykelplanen	2015-01-01	2015-12-31
Utreda förutsättningarna för cykelgarage i kollektivtrafiknära lägen.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla systemet med låncyklar och verka för ett regionalt system för låncyklar.	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra ett off peak-projekt (Strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 åtgärd b)	2015-01-01	2015-12-31
I samarbete med servicenämnden och exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser, med målsättningen att projektet ska vara igång senast 2018.	2015-01-01	2015-12-31
Annonskampanjer genomförs under året för att öka användandet av betaltjänsten "Betala P".	2015-01-01	2015-12-31
Förbättra beredskapen i vinterväghållningen.	2015-01-01	2015-12-31
Planera det offentliga rummet för både tid och rum för ökad funktionalitet, kapacitet och attraktivitet – sett över dygnet och årstiderna.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla kontorets förvaltningssystem för bättre planering och åtgärdsbedömning.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt prioritering av parkeringsövervakning längs cykelpendlingsstråk och stombusslinjer.	2015-01-01	2015-12-31
Påbörja genomförandet av pilotprojekt för att stärka gångmöjligheter för delar av stråk enligt förslag i "Gångplan för Stockholm".	2015-01-01	2015-12-31
Särskild vikt ska läggas vid trafiksäkerheten vid skolor, förskolor, tungt belastade och olycksdrabbade gång- och cykelstråk. Åtgärder enligt trafiksäkerhetsprogrammet genomförs.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

Stadens offentliga rum bidrar starkt till att göra Stockholm till en attraktiv stad att leva, röra sig i och besöka. Flera av stadens aktuella planer och strategier ska tillsammans skapa goda förutsättningar för att både bevara och utveckla de offentliga rummen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/s tyrelsen	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi för ekosystemtjänster och grönytekompensation.	2015-01-01	2015-12-31
Trafiknämnden ska genomföra en trädsatsning för fler nya träd och ökat underhåll av befintliga.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Genom omsorgsfull drift och förebyggande åtgärder förbättras luft- och vattenkvaliteten och grönsstrukturen förstärks

Förväntat resultat

- Stadens gröna och blå värden bevaras och utvecklas
- Miljö kvalitetsnormerna för PM10 och NO2 hålls och minskas genom utökat åtgärdsprogram
- Luftkvaliteten är förbättrad och dagvattenföroreningarna minskar

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten fortsätter. I det arbetet är genomförandet av Framkomlighetsstrategins handlingsplaner det som långsiktigt ger resultat tillsammans med en övergripande strategisk planering baserad på Vision 2030 och Översiktsplanen Promenadstaden. På flera gator och vägar inom Stockholms län har dock miljö kvalitetsnormerna för luft (partiklar och kvävedioxid, PM10 och NO2) överskridits. Länsstyrelsen i Stockholms län tog därför under 2012 i samverkan med kommuner i länet, Trafikverket, Trafikförvaltningen och Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) fram ett

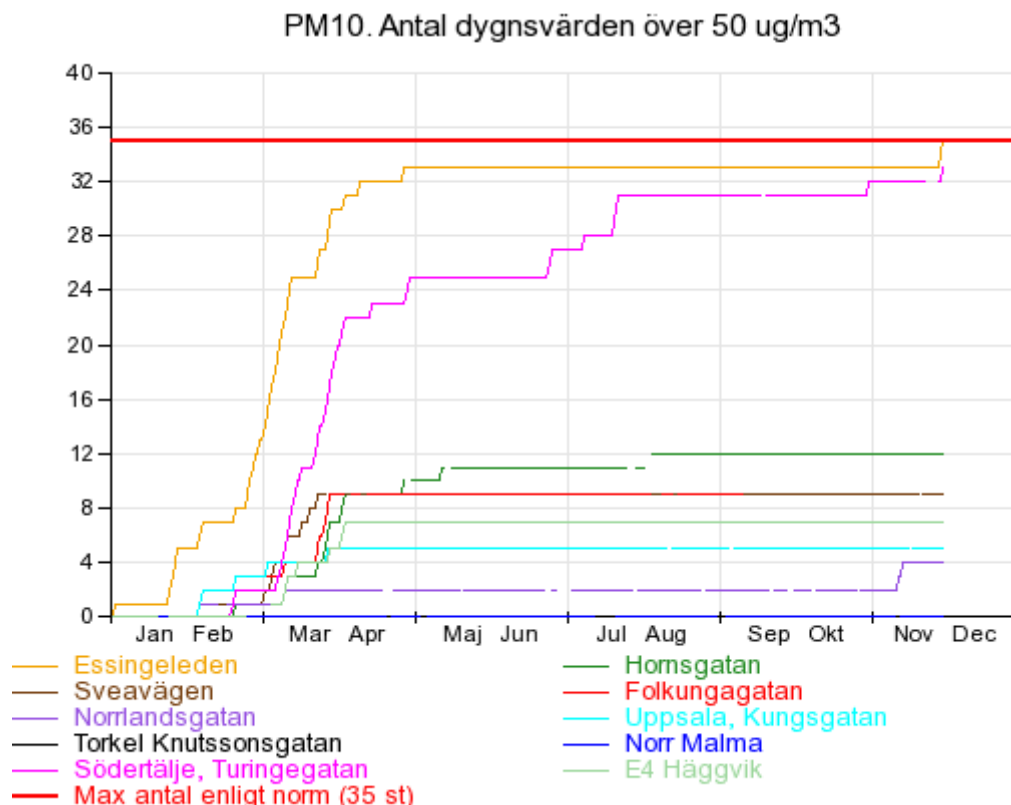
åtgärdsprogram för PM10 och NO2 som beslutades gälla från årsskiftet 2012. Syftet med åtgärdsprogrammet är att klara de miljökvalitetsnormer för luft som finns i luftkvalitetsförordningen. Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna inte kommer att vara tillräckliga för att klara normerna. En revidering av programmet avses ske under 2015. Stockholms stad och trafikkontoret pekas ut som ansvariga för att finansiera och genomföra vissa av åtgärderna. De åtgärder som trafikkontoret ansvarar för är för närvarande:

- Åtgärd 3 – Dammbindning av gator och trafikleder i Stockholms stad vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen.
- Åtgärd 6 – Städning med ny teknik på Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Åtgärd 9 – Tidig vårstädning av Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10.
- Åtgärd 12 – Optimerad halkbekämpning.
- Åtgärd 14 – Åtgärdsprogram för NO2, informationsinsatser.

Dubbdäcken utgör den enskilt viktigaste källan till partikelemissioner. Tidigare infört dubbdäcksförbud på Hornsgatan har bidragit till att minska problemet. Stadens inställning är att en dubbdäcksavgift/skatt är att föredra framför ytterligare förbud. Kontoret kommer inför hösten förbereda att vidta ytterligare åtgärder däribland att införa dubbdäcksförbud på flera gator om regeringens beslut om möjlighet att införa dubbdäcksavgift/skatt dröjer.

Kontoret kommer under året att tillsammans med berörda aktörer arrangera en hearing med syfte att nå en helhetslösning för att klara miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet i Stockholms stad.

Kontoret har under 2014 genomfört åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för samtliga utpekade gator. Resultatet har under året varit mycket bra. Som framgår av nedanstående diagram ligger stadens gator i månadsskiftet november/december 2014 långt ifrån gränsvärdet för dygnsöverskridanden.

Kontoret ska tillsammans med miljöförvaltningen aktivt följa och utvärdera teknikutvecklingen avseende åtgärder för att fortsätta att minska partikelemissionerna vid sidan av dubbdäcksminskningen, samt arbeta vidare med bullerdämpande åtgärder.

De kommuncentrala parkerna ska fortsätta vårdas och utvecklas löpande för att tillgodose behovet av välskötta gröna lungor i inner- och ytterstaden.

Stockholm utmärker sig bland andra huvudstäder för att vara grön och rik på vatten med höga naturvärden vilket starkt bidrar till stadens attraktivitet. Strukturen av vegetations- och vattentäckta ytor är också viktig för den biologiska mångfalden och genererar ekosystemtjänster för staden. Den goda tillgängligheten till stränder och vattenkontakten är unik för Stockholm och har fortfarande stora utvecklingsmöjligheter. Samtidigt som det skapas förutsättningar för fler att bo och verka i staden måste de kvaliteter som utgör en attraktiv livsmiljö bevaras. Riktlinjer för stadens arbete med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i Stockholms vattenprogram och för kontorets del ligger ett särskilt fokus på att motverka den vattenpåverkan som kan uppkomma genom det trafikförorenade dagvattnet. Detta görs bland annat genom att tillämpa så kallad skelettjordsteknik vid renovering och nyanläggning av växtbäddar/trädgropar i gaturummen. Föroreningar kan härigenom undgå att föras vidare till sjöar och vattendrag samtidigt som tekniken bidrar till att utjämna plötsliga volymer som annars skulle ytavrinna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra åtgärder i enlighet med åtgärdsprogram för PM10 och NO2 samt fortsätta att följa och utvärdera teknik och metoder kring åtgärder som kan minska partikelemissioner.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt arbete med växtbäddsrenoveringar.	2015-01-01	2015-12-31
Ta fram ett uppdaterat mer konkret parkprogram, "Park Stockholm" som komplement till Översiktsplanen.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Platser för försök med källsortering i parker kommer att utredas tillsammans med stadsdelsnämnderna. Trafikkontoret ska stärka arbetet som innefattar kommunikation om hållbart resande och staden ska delta i European Mobility Week och genomföra en bilfri dag. Kontoret ska fortsätta samverka med parter som parkeringsbolag, energibolag, fastighetsägare och drivmedelsbolag för att främja utbyggnaden av laddstolpar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnder införa källsortering på försök i tre av stadens parker.	2015-01-01	2015-09-15

Nämndmål:

Förbättrad källsortering i offentlig miljö

Förväntat resultat

- Fler källsorterar i parkerna
- Renare parker

Informationsinsatser ska genomföras för att öka medvetandet om och viljan att även källsortera i våra parker.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Målsättningen om ekonomisk hållbarhet kommer att vara utgångspunkten för stadens ekonomiska förvaltning, samtidigt som fler arbetstillfällen och satsningar på utbildning är centralt för en bättre fungerande samhällsekonomi.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

Att stärka samarbetet mellan akademien och kontoret är en viktig strategisk fråga för framtiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, fastighetsnämnden och exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för att genomföra ett traineeprogram	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Bidra till kunskapsuppbyggnaden inom trafiksäkerhet, infrastruktur och hållbara transporter

Förväntat resultat

- Dialogen med universitet och högskolor utvecklas
- Innovativa lösningar används oftare i verksamheten

Flera av de utmaningar som ligger i att förverkliga det växande Stockholm kommer att kräva att kontoret har en god omvärldsbevakning och ett konstruktivt samarbete med såväl lärosäten, forskningsinstitut och näringslivet. Detta har också utgjort framgångsfaktorer när det gäller till exempel utvecklingen av Hammarby Sjöstad, utvecklingen av biokoltekniken m.m. Inte minst kommer sådana samarbeten och förhållningssätt vara viktiga i skapandet av det hållbara Stockholm.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta samarbetet med VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut), m.fl för optimerat vinterunderhåll av cykelbanor	2015-01-01	2015-12-31
I samarbete med SLB (Stockholms Luft och Bulleranalys), VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut), miljöförvaltningen m.fl. utvärdera genomförda PM10-insatser och följa kunskapsutvecklingen inom området.	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla verktyg för korttidsprognoser för trafikanalyser	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

Trafikkontoret spelar en nyckelroll i ett attraktivt företagsklimat i Stockholm. Genom att värna om den fysiska livskvalitén, som den tar sig i uttryck i ett välskött, inbjudande offentligt rum med betoning på befintliga ytor och framkomlighet, där företagens behov av mobilitet för såväl människor och gods står i fokus, verkar trafikkontoret för stadens attraktivitet i en rad hänseenden.

Kontorets stora utmaning, att behålla och stärka stadens attraktivitet ur ett företagarhänseende så att fler får jobb i hela staden, är att genomföra de investeringar och reinvesteringar i gatu- och trafikmiljön som behövs, med minsta möjliga påverkan på såväl framkomligheten som på företagsamheten.

I takt med den ökande befolkningen tilltar också behovet av fler leveranser. Att dessa är effektiva, säkra, hållbara och pålitliga samt ingår som en naturlig del av stadens transportsystem är en förutsättning för en levande och attraktiv stad.

Nämndmål:

Bidra till ett attraktivt företagsklimat

Förväntat resultat

- Företagen har tilltro till trafikkontoret och upplever ett gott bemötande, höjt NKI

(Nöjd Kund Index)

- Bättre företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs ranking

Den tydligaste indikatorn på kontorets attityder gentemot företagare mäts via NKI, Nöjd Kund Index. Den stora styrkan i NKI ligger i att det ger en god bild av stadens, och ingen annans, service till företagen. Staden har ett tydligt ansvar för det som mäts och enbart företag som har varit i kontakt med förvaltningen svarar på enkäten.

En strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 har utarbetats i dialog med näringslivet. Under 2015 inriktas arbetet för att öka leveranstrafiksamverkan mellan staden och andra aktörer. Även Parkeringsplanen i innerstaden kommer att realiseras, vilket innebär att det blir lättare att parkera för bilburna kunder till butiker och verksamheter längs huvudstråken och i city.

Den av kommunfullmäktige fastställda evenemangsstrategin har gått in i ett mer operativt skede. Trafikkontoret är en viktig aktör i samband med alla evenemang som helt eller delvis äger rum på offentlig plats, tar gatumark i anspråk och/eller genererar större trafikmängder. Ambitionen är att åstadkomma en så snabb och effektiv handläggning av tillståndsärenden m.m. som möjligt och därmed förbättra kontorets servicenivå gentemot externa kunder, medborgare och besökare samt andra förvaltningar och bolag inom staden.

Genom ett än mer utvecklat samarbete med stadsdelsförvaltningar, stadens övriga förvaltningar och bolag samt externa intressenter ska upplevelsen av att Stockholm är en attraktiv stad med levande, funktionella och trygga offentliga rum öka.

Enligt kommunfullmäktiges beslut om budget ska kulturnämnden under året i samverkan med trafikinämnden, idrottsnämnden och Stockholm Business Region utveckla evenemangsverksamheten i Kungsträdgården. Målet är att skapa en ännu bättre fungerande park och evenemangsplats. Som ett led i arbetet med evenemangsstrategin kommer kontoret också se över vilka platser i innerstaden som skulle kunna ge förutsättningar för större evenemang, som en del i arbetet med utvecklingen av Kungsträdgården som evenemangsplats.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
NKI (Nöjd Kund Index) i Serviceundersökningen	73		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Driva godsnätverk (Strategisk inriktning för bättre leveranstrafik 2014-2017 åtgärd h)	2015-01-01	2015-12-31
Fortsätta utveckla företagskontakterna genom bättre bemötande och tätare samverkan.	2015-01-01	2015-12-31
Initiera nya samarbeten och insatser för en renare och tryggare stadsmiljö framför allt i ytterstadens små centra	2015-01-01	2015-12-31
Utreda taxan för markupplåtelser	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla och förenkla informationen kring handläggningen av evenemang.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Kontoret kommer under året sysselsätta långtidsarbetslösa och sommararbetande ungdomar med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	100	500	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	200	5100	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31
Nämnderna ska möjliggöra yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Bidra till stadens mål om ökad sysselsättning

Förväntat resultat

- Sysselsättning för 100 långtidsarbetslösa har skapats i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningens jobbtorg
- Sysselsättning för 200 sommararbetande parkvärdar har skapats

Målet är att under året sysselsätta 100 stockholmsvärdar och 200 sommararbetande parkvärdar med uppgift att plockstäda hela staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön samt skapa den närvaro och synbarhet som på sikt kan påverka stockholmarnas attityd till nedskräpning. Ett antal studerande ungdomar kommer att sysselsättas som timanställda operatörer på Trafik Stockholm under vintersäsongen för att öka tillgängligheten och kunna ta emot fler samtal från medborgarna. Att även innefatta studerande ökar möjligheten till sysselsättning för ungdomar även tider som inte infaller under sommaren. Det ger även en ökad möjlighet till bred arbetslivserfarenhet samt kontakt med möjliga framtida arbetsgivare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Sysselsätta 100 långtidsarbetslösa som Stockholmsvärdar	2015-01-01	2015-12-31
Sysselsätta 200 sommararbetande parkvärdar	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

En kontinuerlig omprövning och prioritering av resursfördelningen görs för att kontoret ska

nå målen och nyttja resurserna så effektivt som möjligt. De finansiella resurserna är begränsade samtidigt som investeringsfrågorna blir mer komplexa, vilket medför att måluppfyllelse och effektivitet blir allt viktigare i stora utvecklingsprojekt.

Trafikkontoret är till för medborgarna och arbetar med en mängd områden som har stort allmänintresse och ska säkerställa att myndighetsutövning utförs rättssäkert med ett gott omdöme. Gott bemötande, bra avvägningar och leverans i rätt tid ska prägla kontorets arbete.

Det pågår en ständig utveckling inom EU i frågor som rör kontorets verksamhetsområde och det är därför viktigt att nämnden bedriver ett aktivt påverkansarbete gentemot unionen i dessa frågor. Med ledning av detta, samt stadens övergripande positionspapper om EU, staden och stockholmarna, kommer kontoret att fortsätta prioritera de mest relevanta frågeställningarna och de påverkanskanaler som ger störst nytta.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Administrationns andel av de totala kostnaderna	4 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	1 st	tas fram av nämnden	År
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska ta fram en plan för reinvesteringsbehovet i stadens parker, med förslag till prioriteringar år 2015	2015-01-01	2015-12-31
Boendeparkeringsavgiften ska höjas med 100 kr/månad till 900 kr/månad för periodbetalning.	2015-01-01	2015-01-31
Trafiknämnden ska ta fram ett årligt reinvesteringsprogram för cykel.	2015-01-01	2015-12-31
Trafiknämnden ska tillsammans med exploateringsnämnden ta fram en långsiktig plan för övertagande av nya områden.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Resurserna styrs till nämndens huvuduppdrag och prognossäkerheten är god

Förväntat resultat

- Arbetsprocesser definieras och beskrivs
- En prognossäkerhet på +/-1 jämfört med tertialrapport 2 med bokslut
- Effektiv styrning av resurser, prioriteringar och omprioriteringar samt ett resultat i balans
- Bättre resursutnyttjande och mindre ryckighet i planeringen i kontorets verksamhet

Kontoret kommer fortsätta att effektivisera processer. Arbetsprocesser kommer att kartläggas och förbättrats, utvecklingsområden identifieras och bearbetas. Arbetet med att gå igenom verksamhetens arbetsprocesser för att få ett kundorienterat arbetssätt är prioriterat. Arbetet görs med kundnyttan i centrum och leder till att medarbetarna är involverade i verksamhetens

utveckling och tar ansvar och prövar nya arbetssätt. Arbetet med processer uppmuntrar och inspirerar verksamheter att arbeta med ständiga förbättringar. Ett av de främsta utvecklingsprojekten är digitalt program som beskrivs närmare under avsnittet IT-utveckling.

Kontorets arbete med intern kontroll är också ett sätt att utveckla kvalitetsarbetet och syftar till att säkerställa att nämnden uppnår fullmäktiges mål och uppdrag samt nämndens egna mål, samt att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och föreskrifter. I nämndens årliga risk- och väsentlighetsanalys identifieras möjliga risker som kan leda till att målen inte uppfylls, att gällande lagar, policys, riktlinjer inte följs etc. Kontorets internkontrollplan redovisas i **bilaga 8** och risk- och väsentlighetsanalysen redovisas i **bilaga 9**.

Kontorets arbete med att utveckla verksamhetsplaneringsprocessen och förbättra verksamhetsstyrning och budgethållning tar under året viktiga steg genom att huvuddelen av verksamheten genomförs och följs upp i projektform med tydliga mål och budgetramar.

Nämnden ska under året med utgångspunkt från sin verksamhetsplan redovisa verksamhetens resultat och det ekonomiska utfallet för perioden samt en prognos på årsutfallet. Prognosen över årsutfall ska jämföras mot budget, och större avvikelser ska kommenteras och analyseras per verksamhetsområde. Den ekonomiska prognosen ska avse samtliga beräknade kostnader/intäkter och utgifter/inkomster för året.

Konsekvenser för drift- och kapitalkostnader samt intäkter till följd av befintlig och förändrad investeringsverksamhet ska analyseras och ingå i prognosen. För att få en samlad bild över nämndens bidrag till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och ekonomiskt utfall ska analysen kopplas till uppfyllelse av mål för verksamhetsområdena och eventuella nyckeltal.

Investeringarna ska följas upp utifrån den investeringsplan som kommunfullmäktige fastställde i innevarande års budget och som specificeras i nämndens verksamhetsplan.

Den antagna investeringsstrategin ska utgöra underlag för budgetuppföljningen och avvikelser ska beskrivas i tertiärrapporterna. Eventuella förändringar, som till exempel omprioriteringar av projekt, jämfört med de prioriteringar som gjorts i samband med nämndens verksamhetsplan ska beskrivas. Vidare ska övergripande konsekvenser och risker som kan uppstå till följd av den nya prioriteringen beskrivas.

Den samordnade projektplaneringen för kontoret medför en utvecklad, förbättrad kartläggning över hela staden. Kontoret blir därmed mer kostnadseffektivt och ger dessutom en tydlighet för alla som är involverade i olika projekt.

IT-utveckling

Kontoret arbetar med att utveckla e-tjänster för att öka insyn och tillgänglighet i verksamheten. Trafik- och vägdata publiceras i enlighet med det av Sverige antagna PSI-direktivet (lag 2010:566) som avser att underlätta enskildas användning av handlingar från myndigheter. Detta arbete kommer att pågå de närmaste åren med fler e-tjänster och ytterligare data som kommer att publiceras som öppen data. Under 2015 är fokus samordning inom staden, och att på ett effektivt och enkelt sätt kunna tillgängliggöra data både externt och internt.

Arbetet med att göra vardagen för privatpersoner och företag enklare fortsätter, och i detta ligger också att stödja medborgardialog och digital delaktighet. Under 2015 kommer arbetet att inriktas på förbättrad stabilitet och kvalitet i de tekniska plattformarna för e-tjänsterna

Synpunktsportalen och Driftportalen.

Under 2014 genomfördes den första etappen av att byta ut kontorets nuvarande diarie-, markupplåtelse- och avtalssystem till Public 360. Under 2015 kommer det arbetet att fortsätta inom ramen för ett digitalt program, som omfattar bl.a. ny projektplats och projektverktyg, nytt dokumenthanteringssystem och digitalisering av arkivet. Startpunkten och en grundförutsättning för programmet är väl definierade verksamhetsprocesser och krav på digital dokumenthantering. Övergången till elektronisk dokument- och ärendehantering kommer att pågå under flera år. Under verksamhetsåret kommer även ett förbättrat ärendehanteringssystem för Trafik Stockholm att införas, och en översyn och utveckling av IT-stöd för Belysningsenheten kommer att genomföras. Under verksamhetsåret kommer även arbete att utföras för att uppgradera och vidareutveckla LV-systemet, Lokal Vägdata, kontorets nav vad gäller geografisk information i gaturummet.

Trafikkontoret driver ett centralt finansierat projekt under namnet Gatuvyer. Det handlar om att etablera lagringsutrymme för 360°-bilder och laserortofoto, samt bildhanteringsprogram och integration med GIS-verktyg. I samarbete med projektet Gatudata är syftet att bilderna även ska kunna användas för inmätning/inventering av gatudata och på så sätt bl.a. kunna minska fysiska arbeten i farlig gatumiljö.

Under 2015 kommer arbete att påbörjas för flytt av Trafik Stockholm till nya lokaler då befintlig lokal måste lämnas pga. utbyggnaden av nordvästra Kungsholmen. Det innebär även en betydande flytt av teknisk infrastruktur och kommunikationsutrustning. En förstudie inleddes under hösten 2014 som beskriver omfattningen av den tekniska flytten. Denna flytt kommer i huvudsak att finansieras av exploateringsprojektet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckling och effektivisering av kontorets processer genom Lean eller andra beprövade metoder.	2015-01-01	2015-12-31
Förbättra kommunikationen med de som berörs av kontorets projekt.	2015-01-01	2015-12-31
Förbättra kontorets planeringsinstrument via bland annat huvudtidplan och samordnad projektplanering.	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra kontorets utvecklingsplan för IT	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra utbildning i upphandling, projektledning och tidsplanering.	2015-01-01	2015-12-31
Samordna RSA (risk- och sårbarhetsanalys) och intern kontroll	2015-01-01	2015-12-31
Vidareutveckla beräkningsmodeller för driftkostnader för nyinvesteringar.	2015-01-01	2015-12-31
Vidareutveckla rutiner och arbetssätt för bättre prognosarbete, tidsplanering och riskhantering.	2015-01-01	2015-12-31
Besvara EU-kommissionens öppna samråd när det är relevant för nämndens verksamhetsområde	2015-01-01	2015-12-31
Bevaka aktuell EU-policy på nämndens verksamhetsområde genom att aktivt delta i Eurocities	2015-01-01	2015-12-31
Bidra till relevanta yttranden som formuleras i Eurocities i syfte att påverka EU-policy	2015-01-01	2015-12-31

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudget

Nämndens driftbudget för trafik- och gatuverksamheten uppgår enligt kommunfullmäktiges budget för 2015 till 766,9 mnkr netto. Tabellen visar förslag till verksamhetsplan för 2015 efter begärda omslutningsförändringar och budgetjusteringar.

	Budget 2014	Budget 2015	Omslutnings- förändring	Budgetjustering	Förslag till VP 2015
Driftkostnader	1 819,1	1 866,3	100,6	-69,8	1 897,1
Drift-och underhåll	1 370,3	1 356,5	100,6		1 457,1
Avskrivningar	302,3	340,4		-20,4	320,0
Räntor	146,7	169,4		-49,4	120,0
Intäkter	-1 041,9	-1 099,4	-100,6		-1 200,0
Netto	777,2	766,9	0,0	-69,8	697,1

Jämfört med år 2014 ökar nämndens kostnader (inklusive räntor och avskrivningar) enligt kommunfullmäktiges budget med 47,2 mnkr och intäkterna ökar med 57,5 mnkr, en nettominskning med 10,3 mnkr. I och med att intäkterna ökar mer än kostnaderna så leder det till en nettominskning av budgeten. Nämnden begär därutöver justering av budgeten för avskrivningar och intern ränta med sammanlagt 69,8 mnkr.

Budgetavräkning för trafik- och gatuverksamheten redovisas i **bilaga 1**, och en specificering av driftkostnaderna finns i **bilaga 2**.

Förändringar jämfört med år 2014:

Effektivisering

Kontoret har arbetat in en generell besparing om 27,4 mnkr samt en besparing med anledning av e-tjänster om 1,5 mnkr, sammanlagt 28,9 mnkr. Den generella besparingen klaras genom allmän återhållsamhet.

Kompensation för nya områden med mera

Nämnden har fått kompensation för ökade driftkostnader i nya områden och för indexutveckling i driftavtalen för södra Länken och Djurgårdsavtalet med sammanlagt 27,0 mnkr.

Norra Länken

Med anledning av Norra Länkens öppnade har kontoret kompenserats för ökade kostnader för drift- och underhållsavtal med Trafikverket om 17,3 mnkr, utökad verksamhet för vägassistans om 2,0 mnkr samt övriga driftkostnader om 3,6 mnkr.

Extra satsningar 2015:

- 2,0 mnkr för hållbart resande
- 1,7 mnkr för kontorets påverkan med anledning av högre ambitioner av bostadsbyggandet

- 2,0 mnkr, Projekt för att öka samlastningsarbetet.
- 1,0 mnkr, Projekt för ökad bilpoolsverksamhet.
- 10,0 mnkr, Åtgärdsplan för att klara PM10
- 3,0 mnkr, Insatser för säkra skolvägar
- 2,0 mnkr, Signalprioritering cykeltrafik och buss
- 3,0 mnkr, Ökad framkomlighet för stombussar
- 5,0 mnkr, Trygghet i ytterstaden.
- 1,0 mnkr, Strategi för fossiloberoende fordon.
- 1,0 mnkr, Framtagande av ny parkeringsstrategi

Parkeringsverksamheten

De nya entreprenörerna på övervakningssidan som påbörjade sina uppdrag den 1 juni respektive den 1 november 2013 har under år 2014 bemannat upp och levererar i stort de timmar som trafikkontoret önskat. Övervakningen har utökats något, område väst och syd har ökats med 10 procent och område öst har ökats med 5 procent. Grunden till ökningen skedde mot bakgrund av ökat behov av övervakning i nya områden och övervakning för att bidra till framkomligheten främst för kollektiv-, gods-, gång- och cykeltrafik. Under 2015 beräknas regleringen av ytterstaden (s.k. PYTT) träda i kraft fullt ut vilket kommer kräva ytterligare övervakningsinsatser.

Under 2014 har även övervakning av det prioriterade cykelstråket och kollektivkörfälten, främst med inriktning på stombusslinjerna, skett med hjälp av sex parkeringsvakter som använt sig av motorcyklar/EU-mopeder för att på ett så effektivt sätt som möjligt komma fram och åtgärda uppkomna hinder. Övervakning med sex enheter kommer att fortsätta under 2015.

Rättparkeringsgraden i innerstaden har stigit under 2014 och visade för perioden september till oktober att 82,6 procent av fordonen i innerstaden är rättparkerade. Målet för innerstaden är att minst 80 procent ska parkera rätt och för ytterstaden är motsvarande 85 procent. Under 2015 kommer p-övervakningen att fortsätta utvecklas med bl.a. nya IT-system, där det ska vara möjligt att se vilka stadsdelar som exempelvis har höga automatintäkter och lågt antal p-anmärkningar, vilket innebär möjlighet till bättre resurslokalisering. En förstudie gällande IT-systemet Paris (dvs. stödsystemet där p-vakten i sin handdator avläser om avgift vid parkering är erlagd) kommer att genomföras för att identifiera vilka eventuella förnyelsebehov som finns.

Kontoret har i budget för 2015 fått i uppdrag att ta fram en ny parkeringsplan. Detta arbete har påbörjats och kontoret kommer att arbeta för att kunna påbörja genomförandet under hösten 2015.

Kontoret kan konstatera att tillgängligheten till lediga parkeringsplatser i citykärnan och i områdena närmast city samt på de högtrafikerade gatorna i innerstaden, där grön och röd biljett gäller, har ökat sedan området utökades. Under 2015 kommer fortsatta satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik att ske.

I november 2013 sattes stadens betalsystem för gatuparkering, *Betala P*. Under 2014 har närmare 50 000 kunder registrerat sig. Omkring 20 procent av all p-tid på gatumark säljs vid årets slut genom alternativa betalsystem via telefon. Fortsatt annonsering till förmån för tjänsten kommer att ske under 2015. Första kvartalet 2015 kommer arbetet med en förbättrande uppdatering av appen att genomföras.

Parkeringsautomaterna i staden kommer att snyggas till under året. Den nu uttjänta peaken monteras ned och automaterna målas om. En ny belyst topp kommer att monteras på automaterna med information om betalningsvillkor och taxor.

Intäkterna från parkeringsverksamheten avser främst felparkeringsavgifter och parkeringsavgifter, men även avgifter för såväl boendeparkering som nyttoparkering ingår. Boendeparkeringsavgiften har höjts till 900 kr/månad från den 1 januari 2015. Trenden för såväl parkeringsintäkter som felparkeringsintäkter har under 2014 varit uppåtgående. Kontoret kommer under 2015 att noga följa parkeringsintäkterna och genom bl.a. täta uppföljningar med entreprenörerna ha en fortsatt god kontroll. Det är ännu oklart hur den ökade rättsparkeringsfrekvensen kommer att påverka såväl p-anmärkningsintäkterna som p-automatsintäkterna (mobilbetalningar inräknade).

Upplåtelser

Upplåtelseintäkterna är till stor del konjunkturberoende där en avmattning inom byggbranschen, likväl som en uppgång, ger utslag på intäkterna. I taxekonstruktionen ingår att återbetala 50 procent av inbetalt belopp för välskötta, inhägnade byggetableringar. I takt med att intäkterna stiger, stiger också kostnaderna för dessa återbetalningar. Återbetalningar sker även för markupplåtelser där polistillstånd har återkallats i förtid.

Vinterväghållning

Kontoret har budgeterat för en något strängare vinter än en s.k. normalvinter. Med normalvinter i Stockholm avses ett snöfall på i genomsnitt 14 cm per månad. Vidare antas att inte all snö faller jämnt fördelad över perioden, samt att en viss mängd snö blir liggande och behöver forslas bort.

Kostnaderna för vinterväghållningen kan dock variera kraftigt. Exempel på det är vintervädret under november och december år 2012 respektive 2013. För 2012 var kostnaden cirka 128,0 mnkr och för 2013 var kostnaden 39,0 mnkr.

Om början av vintern blir mild och snöfattig kan medel omfördelas till gatuunderhåll och barmarksrenhållning. Motsvarande omfördelning är inte möjligt om vintervädret i slutet av året bli mildt.

Räntor och avskrivning, inklusive anpassning till nytt regelverk K3

Rådet för Kommunal Redovisning har i december 2013 beslutat om ett förtydligande av rekommendationer avseende materiella anläggningstillgångar. Anläggningarna ska fortsättningsvis delas upp i komponenter som skrivs av separat. Förändringen beräknas medföra minskade kostnader för avskrivningar om 20,4 mnkr under 2015.

Den interna räntenivån har enligt stadens anvisningar ändrats från 2,6 procent till 1,75 procent, en sänkning med 0,85 procentenheter jämfört med underlag till budget, vilket medför minskade räntekostnader om 55,3 mnkr. Anpassningen till regelverket för komponentavskrivning medför däremot ökade räntekostnader om 5,9 mnkr. Det innebär en sammanlagd minskning av kostnaderna för intern ränta om 49,4 mnkr.

Kontoret tar upp förändringarna för avskrivningar och räntor som en sammanlagd budgetjustering om 69,8 mnkr.

Investeringar

Stadens investeringsstrategi anger en riktning och de vägval som staden behöver göra inom ramen för investeringsverksamheten. Den beskriver stadens verksamhetsmål utifrån ett investeringsperspektiv och utgör ett steg mellan långsiktiga ambitioner och investeringsplaner.

Nämndens investeringar uppfyller främst följande verksamhetsmål:

3. Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

7. Transporter i Stockholm är hållbara

Kontoret arbetar systematiskt med prioritering för att i samband med budgetförslag till nämnden redovisa projekt såväl inom som utom ram. I samband med prioriteringen tar kontoret hänsyn till projektets måluppfyllelse, beslutsläge och genomförbarhet.

I **bilaga 6** redovisas prioritering av projekt över 50,0 mnkr enligt stadens investeringsstrategi.

I tabellen nedan redovisas förslag till investeringsplan för åren 2015-2018, efter begärda omslutningsförändringar och uppdelat på utgifter och inkomster:

Mnkr	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018
Utgifter	805,3	1 046,3	1 038,8	924,0	965,3
Inkomster (-)	-32,3	-82,3	-68,8	-9,0	-0,3
Netto	773,0	964,0	970,0	915,0	965,0

Investeringsbudgeten för 2015 uppgår till 964,0 mnkr vilket är en ökning med 191,0 mnkr jämfört med 2014. För att genomföra nämndens långsiktiga uppdrag tilldelas en investeringsbudget som långsiktigt uppgår till 680,0-690,0 mnkr per år. Inom denna ram ska investeringar i cykelplanen inrymmas så att cykelåtgärder motsvarande 700,0 mnkr har genomförts vid utgången av 2018.

För att uppfylla kommunfullmäktiges prioriteringar på kortare sikt uppgår nämndens utökade investeringsbudget därutöver till 274,0 mnkr under 2015, 280,0 mnkr under 2016, 235,0 mnkr under 2017 och 285,0 mnkr under 2018. Den utökade ramen avser till största delen fortsatta reinvesteringsåtgärder och förstärkningsarbeten vid Sergels Torg. Därutöver ingår medel för en väsentlig utökning av cykelplanen, reinvestering av cykelvägnätet, åtgärder enligt gångplanen och en satsning på träd.

I tabellen nedan redovisas förslag till investeringsplan för åren 2015-2018 per projektgrupp:

Mnkr	VP 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018
Reinvesteringar	228,2	253,2	271,0	330,6	458,4
Trafik-och gatuåtgärder	291,3	243,0	352,9	402,9	356,2
Park, torg, och centrum	18,9	16,6	10,8	8,8	7,7
Stora infrastrukturprojekt	138,7	362,0	269,4	125,9	104,2
Teknikinvestering	46,3	39,0	27,2	24,3	16,0

Mnkr	VP 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018
Övrigt i offentlig miljö	49,6	50,2	38,7	22,5	22,5
Summa	773,0	964,0	970,0	915,0	965,0

I **bilaga 3** finns en detaljerad redovisning av investeringsplanen. Planeringsprojekt som helt eller delvis inte har kunnat inrymmas inom ram redovisas i **bilaga 4**.

Reinvesteringar

Ökad satsning på reinvesteringar

I den beslutade drift- och underhållsstrategin för kontorets väghållning beskrevs det omfattande behovet av underhållsåtgärder och reinvesteringar, och de utmaningar som stadens framtida tillväxt innebär. För att skydda funktionen i den befintliga infrastrukturen kommer reinvesteringar att genomföras enligt de reinvesteringsprogram som nämnden tidigare beslutat om för belysning, trafiksignaler, gator, träd samt mindre konstbyggnader som broar, viadukter m.m.

Träd

I budgeten tillförs nämnden sammanlagt 40,0 mnkr under åren 2015-2018 för underhåll av befintliga träd och plantering av nya träd. Under 2015 ingår 10,0 mnkr för trädåtgärder i investeringsplanen.

Trafik- och gatuåtgärder

Cykelplanen

Cykelplanen är vägledande för kontorets arbete med förbättringar för cykeltrafiken. Under 2015 och kommande år utökas satsningen på standardhöjande åtgärder på stadens cykelvägnät. I budgeten för åren 2015-2018 ingår en utökad ram, utöver tidigare inrymda åtgärder inom cykelplanen, om sammanlagt 310,0 mnkr. Därutöver ingår ytterligare 45,0 mnkr för reinvestering av befintligt cykelvägnät. Kontoret ska med dessa medel under året ta fram en plan för reinvestering för cykelvägnätet och påbörja reinvesteringsåtgärder. Inklusive utökningen inrymmer investeringsplanen under åren 2015-2018 sammanlagt 800,0 mnkr för cykelåtgärder, utöver tidigare genomförda åtgärder om 254,4 mnkr. Det innebär att under åren 2012-2018 uppgår tidigare genomförda och planerade åtgärder för att förbättra standarden för cyklister till sammanlagt cirka 1,1 mdkr, vilket är en väsentlig utökning jämfört med tidigare planering.

Under 2015 planeras cykelinvesteringar för cirka 170,0 mnkr, vilket är en utökning jämfört med tidigare planerad volym under året. Planerade åtgärder avser främst cykelpendlingsnätet, trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder i korsningspunkter, fler cykelparkeringar, cykelgarage och utökad cykelvägvisning. Cykelperspektivet ska stärkas vid tillfälliga trafikomläggningar, och satsningen på förbättrad vinterväghållning fortsätter för att ytterligare förbättra framkomligheten för cyklister. Bland större projekt kan nämnas cykelväg längs Gamla Huddingevägen, åtgärder längs Värtavägen, Kungsgatan mellan Kungsbron och Vasagatan samt cykel- och trafiksäkerhetsåtgärder i korsningen Fleminggatan/S:t Eriksgatan.

I **bilaga 7** finns en sammanfattning av planerade cykelåtgärder under 2015.

Gångplanen

Inom ramen för Framkomlighetsstrategin har ett förslag till gångplan tagits fram. Enligt nämndens beslut i november kommer planen att skickas ut på remiss till förvaltningar och organisationer och därefter fastställas. I budgeten för 2015 får kontoret i uppdrag att bland annat utreda möjligheterna för att utveckla sammanhängande gångstråk mellan Medborgarplatsen och Norrtull samt möjligheten att göra delar av Swedenborgsgatan till gånggata. Under sommarmånaderna, helger och vid andra tillfällen kan gator tillfälligt stängas av för biltrafik och göras om till gånggator och mötesplatser med aktiviteter och stadsliv. I investeringsplanen ingår sammanlagt 35,0 mnkr under åren 2015-2018 för åtgärder inom gångplanen, varav 5,0 mnkr under 2015.

Stora infrastrukturprojekt

Tätskiktet Sergels Torg

En första etapp slutfördes till årsskiftet 2013. Efter avslut av den första etappen återställdes ytorna provisoriskt och rondellen togs åter i bruk. En lägesrapport redovisades i trafik- och renhållningsnämnden i oktober 2013, då även beslut fattades om fortsatt arbete i kommande etapper. Projektets andra etapp startade i oktober 2014.

Samordning med tomträttshavare, nyttjare och trafikanter är en viktig del i projektet och genomförandavtal med berörda tomträttshavare tas fram successivt. Ett fåtal förhandlingar med berörda tomträttshavare återstår att slutföra, bl.a. med SL för påverkan av biljetthallen under Drottninggatan.

En utredning för bulleråtgärder har tagits fram, och vissa fönsteråtgärder kommer att genomföras för att reducera buller för de boende. Ett flyttbart bullerplank har tagits fram och entreprenören arbetar väderskyddat med bullerdämpade tält.

Utredning inför renovering av Kristall vertikal accenten (Öhrströms pinne) fortsätter och ett genomförandebeslut kommer att tas upp i nämnden i början av året.

Norra Länken

Arbeten med Norra Länken har pågått sedan halvårsskiftet 2006, och projektet går nu in i slutskedet. Den 30 nov 2014 öppnades Norra Länken, förutom sträckan från Norrtull till Frescati. Under våren 2015 öppnas sträckan Frescati-Norrtull i riktning söderut. I slutet av 2015 öppnas sträckan söderut mellan Norrtull och Tomtebodavägen inom ramen för Hagastadsprojektet.

Roslagsvägen mellan Roslagstull och Frescati kommer att övergå till staden under våren 2015. Det sker i samband med att Norra Länken öppnas i sin helhet, d.v.s. då tunneln söderut från Frescati öppnar.

I Norrtull kommer den provisoriska trafiklösningen att finnas kvar. Slutlösningen för trafikplatsen kommer att byggas efter att detaljplanen är klar, troligen efter år 2019. Ett driftavtal är framtaget för tiden fram till dess att slutlösningen är klar.

Under år 2015 och 2016 kommer vissa restarbeten att kvarstå.

Kontoret har sett över vilka åtgärder som är lämpliga att genomföra för att anpassa det befintliga ytvägnätet till den nya trafiksituation som Norra Länken ger upphov till. Underlag för ett genomförandebeslut för föreslagna åtgärder på Lidingövägen beräknas tas fram under

första kvartalet 2015.

Nordsydaxeln, trafikstyrningsprojektet

Projektet har planerats parallellt med renoveringen av Nordsydaxeln och förberedande arbeten har genomförts. Den aktuella sträckan är mellan trafikplats Sofielund på riksväg 73 och trafikplats Norrtull på E4/E20. I denna sträcka ingår Johanneshovsbron, Söderledstunneln, Central- och Tegelbacksbroarna, Blekholmstunneln, Klarastrandsleden och dess anslutning till E4 i norr. Under 2015 kommer arbeten med infrastruktur i form av kanalisation portalarbeten, kraftförsörjning och fibernät att genomföras samt upphandling av den tekniska utrustningen.

E18

De anläggningsdelar som inte har lämnats över till staden under 2014 kommer successivt att överlämnas under 2015. Projektet kommer att avslutas under året.

Ny broförbindelse mellan Rinkeby och Stora Urvik

Broförbindelsen är ett samarbetsprojekt mellan Stockholms och Sundbybergs kommuner. Vissa förberedande arbeten har behandlats i exploateringsnämnden, och utgiften för dessa har delats lika mellan Stockholm via exploateringsnämnden och Sundbyberg.

Tidsplanen för byggnation under 2015 och 2016 är förankrad med Sundbyberg. Avtal ska skrivas med markägare på Sundbybergssidan för tillgång till etableringsområde samt för omledningsväg för Ulvsundavägen. Inför byggstart ska Ulvsundavägen tas över av staden från Trafikverket så att staden har tillgång till marken. I samband med övertagandet förs en diskussion med Trafikverket angående dagvattenhantering under byggtiden. Frågan måste lösas innan byggstart.

Västberga allé

Strax norr om Älvsjö resecenter passerar Västberga allé över järnvägen på en tvåfilig vägbro med en 1,5 meter bred gång- och cykelväg utefter den södra brosidan. Brons huvudbalkar är kraftigt uppspruckna till följd av överbelastning. Kontoret planerar för att bron rivs och ersätts av en ny bågbro i samma läge, med beräknad byggstart i slutet av 2015. Tidpunkten har valts i samråd med Trafikverket och innebär att stora samordningsvinster kan göras då järnvägstrafiken under delar av denna tidsperiod är reducerad på grund av arbeten för Citybanan. Projektet kommer även att omfatta en ny gång- och cykelbro över Åbyvägen. I verksamhetsplanen har projektet inrymts inom ram. Genomförandebeslut beräknas kunna redovisas i nämnden under våren 2015.

Gångtunnel Odengatan

I samband med planeringen för Citybanans arbeten vid Odenplan har staden identifierat ett behov av att förstärka kapaciteten för gångströmmarna mellan Citybanans och tunnelbanans gemensamma uppgång på torget och Odengatans södra gångbana. När Citybanan har öppnat bedöms befintligt övergångsställe över Odengatan vid Norrtullsgatan bli överbelastat med trängselpproblem under högttrafik. En lösning med en gångtunnel under gatan, som ansluter direkt mot biljetthallen, är då en attraktiv möjlighet för att avlasta övergångsstället och ge en trafiksäker passage.

En uppgång i Odengatans södra gångbana erbjuder inte den trygghet och tillgänglighet som

ställs på nya anläggningar. Tillsammans med exploateringskontoret har kontoret förhandlingar inletts med fastighetsägaren till fastigheten Adlern Mindre 34 om en gemensamt finansierad gång med anslutande butiksytor. Förhandlingsläget är för närvarande låst och ett förslag till alternativa lösningar tas fram som beslutsunderlag för hur stadens ska gå vidare för att lösa gångtrafiken vid Odenplan. Planerad byggtid är preliminärt 2016-2017.

Bro till Djurgården

Kontoret ska utreda en ny gångbroförbindelse som ansluter Strandvägen till Djurgården i nära anslutning till Junibacken. Ansökan om planbesked har inlämnats under våren 2014. Ett genomförandebeslut beräknas kunna redovisas i nämnden under februari/mars 2015, med en planerad byggstart tidigast vintern 2015/2016.

I **bilaga 5** redovisas beslutsläget i samtliga större investeringsprojekt.

Betydande projekt som inte är investeringar

Slussen måste byggas om för att klara dagens och framtidens trafikbehov. Fram tills dess krävs att bärighetsåtgärder genomförs för att i så stor utsträckning som möjligt kunna upprätthålla dagens funktion. Under 2015 beräknas löpande och akuta underhållsåtgärder för cirka 10,0 mnkr genomföras.

I samband med planerad ombyggnation beräknas ansvaret för Slussen överföras till exploateringskontoret.

Budgetjusteringar

Rådet för Kommunal Redovisning har i december 2013 beslutat om ett förtydligande av rekommendationer avseende materiella anläggningstillgångar. Anläggningarna ska fortsättningsvis delas upp i komponenter som skrivs av separat. Förändringen beräknas medföra minskade kostnader för avskrivningar om 20,4 mnkr under 2015. Detta beror på att de nya reglerna innebär längre avskrivningstider för en del av trafikkontorets anläggningstillgångar och detta medför att den årliga avskrivningen blir lägre.

Den interna räntenivån har ändrats i och med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2015 från 2,6 procent till 1,75 procent, en sänkning med 0,85 procentenheter jämfört med underlag till budget, vilket medför minskade räntekostnader om 55,3 mnkr. Anpassningen till regelverket för komponentavskrivning medför däremot ökade räntekostnader om 5,9 mnkr. Det innebär en sammanlagd minskning av kostnaderna för intern ränta om 49,4 mnkr.

Kontoret tar upp förändringarna för avskrivningar och räntor som en sammanlagd budgetjustering om 69,8 mnkr.

Omslutningsförändringar

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner omslutningsförändring om 100,6 mnkr inom driftbudgeten. Omslutningsförändringen avser ökade kostnader och intäkter för uppdrag och försäljning av verksamhet exempelvis handlar det om olika typer av uppdrag åt exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna, nämndkansliets tjänster till andra förvaltningar samt registratur- och IT-tjänster till exploateringskontoret och

fastighetskontoret.

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner omslutningsförändring genom ökade utgifter och inkomster om 68,5 mnkr inom investeringsbudgeten. Omslutningsförändringen avser beviljade statsbidrag inom cykelplanen om 22,4 mnkr, ersättning för åtgärder inom tätskiktet vid Sergels torg om 20,0 mnkr, ersättning för trafiksystem MCS i Söderledstunneln om 25,0 mnkr samt trafiksäkerhetsåtgärder om 1,1 mnkr.

Övrigt

Uppföljning under året

Kontoret föreslår att nämnden fastställer att uppföljning av ekonomi och verksamhet under 2015 ska göras genom månadsrapporter till nämnden den 19 mars, 13 april, 11 juni, 20 augusti, 15 oktober, 12 november och 10 december samt genom tertialrapporter enligt stadens anvisningar den 21 maj och 24 september.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

När Stockholm växer måste gång-cykel- och kollektivtrafik prioriteras och investeringar fördelas jämställt. Kontoret kommer i samarbete med stadsledningskontoret och övriga berörda förvaltningar påbörja arbetet med jämställdhetsintegrering av trafiknämndens verksamhet. Snöröjning ska ske utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Verksamheten präglas av jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Förväntat resultat

- Diskriminering eller trakasserier förekommer inte. Målsättningen är att uppnå nolltolerans där alla bemöts med samma respekt. Riktlinjerna för att motverka kränkande behandling eller trakasserier samt de framtagna rutinerna följs.

Jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering är centralt för kontorets personalpolitik. På alla nivåer ska alla medarbetares olikheter och kompetens tas tillvara för att främja utveckling och nytänkande. Arbetet med mångfald och jämställdhet ska integreras som en naturlig del i verksamheten och det ska bedrivas systematiskt och planmässigt. Kontoret har följt stadens checklista för vad jämställdhets- och mångfaldsplanen ska innehålla, vilket innebär att planen svarar mot såväl lagens krav som stadens direktiv. Jämställdhets- och mångfaldsplanen, som löper över tre år, 2013-2015, redovisas i **bilaga 10**. Planen följs upp varje år och åtgärderna redovisas i verksamhetsberättelsen. Planen kommer att revideras till

2016.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Säkerställa icke diskriminering vid anställningsrutiner	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Trafikkontoret är en arbetsplats som präglas av hög kompetens, god arbetsmiljö, ständig utveckling och lärande samt gemensamma värderingar och förhållningssätt, med kunden i fokus. Inom kontoret pågår en kulturutvecklingsresa med syftet att skapa gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL).

Kontorets chefer och ledare ska fortsatt stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefsutveckling ska fortsätta. Därtill ska samtliga medarbetare kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens för att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten. Alla medarbetares olikheter och kompetens tas tillvara där jämställdhet, jämlikhet och mångfald är en naturlig del i verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex	80	82	År
Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	År
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats		fastställs 2015	År
Andel utrikes födda chefer i staden		fastställs 2015	År
Ledarskapsindex	81	78	År
Motivationsindex	82	82	År
Sjukfrånvaro	4 %	4,4 %	Tertial
Sjukfrånvaro dag 1-14	1 %	tas fram av nämnden	Tertial
Styrningsindex	82	82	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden och exploateringsnämnden ska i samverkan ta fram en strategi för hur behovet av kvalificerade handläggare och projektledare kan säkerställas.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Förvaltningen kännetecknas av tydliga uppdrag och verksamhetsutveckling genom engagemang i vardagen

Förväntat resultat

- Fler medarbetare är involverade i verksamhetsutveckling.

- Ökat ledarskapsindex i förhållande till 2014.
- Samtliga medarbetare har individuella mål definierade i medarbetarsamtalen för att bidra till nämndmålen.
- Genom en tydlig och känd löneprocess får medarbetarna kännedom om hur lönen sätts.

Genom den kulturutvecklingsresa som pågår inom kontoret skapas en gemensam förståelse kring frågor som rör bemötande, avvägning och leverans (BAL). Kulturutvecklingsresan stärker kontorets förmåga att främja tillväxten och bygga ett hållbart Stockholm.

Kontorets chefer och ledare ska fortsatt stärkas i sitt ledarskap och arbetet med chefs- och ledarutveckling ska fortsätta. Det kommunikativa ledarskapet på kontoret ska kännetecknas av en öppen och tydlig dialog om mål och resultat samt krav och förväntan på medarbetarna. Ledarskapet ska också understödja ett aktivt medarbetarskap. Utbildning och information i ledarskap, kvalitets- och verksamhetsutveckling samt ekonomi- och personalfrågor kommer bland annat att ske genom månatliga chefskollegier. Detta forum ska också ge möjlighet till dialog och erfarenhetsutbyte i ledarskaps- och verksamhetsfrågor.

Samtliga medarbetare ska kunna utvecklas och ges möjlighet att höja sin kompetens för att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheten. Kontorets inriktning är att gå från hög men snäv specialistkompetens mot ökad generalist- och projektledarkompetens. I det årliga medarbetarsamtalet tas behov av kompetensutveckling upp och planeras. Alla medarbetare ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan. Genom en tydlig och känd löneprocess får medarbetarna kännedom om hur lönen sätts.

Medarbetarmöten anordnas, där alla medarbetare inbjuds för utbildning, information och diskussion om aktuella frågor på kontoret.

Ett bra systematiskt arbetsmiljöarbete tillsammans med ett tydligt ledarskap och aktivt medarbetarskap är framgångsfaktorer för en arbetsplats att utvecklas och trivas på. För att kontorets arbetsmiljöarbete ska vara framgångsrikt utbildas både chefer och skyddsombud löpande i arbetsmiljöfrågor. Kontoret arbetsmiljö följs kontinuerligt upp och utvecklas i samverkan med de fackliga organisationerna. Arbetsmiljön undersöks regelbundet för att skapa förbättringar där det behövs och riskbedömningar genomförs före förändringar.

Kontoret arbetar kontinuerligt med att sänka både kort- och långtidssjukfrånvaron bland annat genom att tillsammans med försäkringskassa och personalstrategiska avdelningens omställningsenhet utbilda och informera cheferna om stadens rehabiliteringsprocess och vikten av tidiga insatser. Vid arbetsrelaterade orsaker anlitas alltid företagshälsovården. Vart femte år kommer alla medarbetare att erbjudas att göra en hälsoprofilbedömning med uppföljning hos företagshälsovården Avonova.

Kontoret erbjuder också samtliga medarbetare ett omfattande friskvårdsprogram med subventionerad massage, friskvårdstimme, gymkort, seminarier samt aktiviteter i Tekniska nämndhusets motionshall.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt arbete med att utveckla kontorets förmåga när det gäller bemötande, avvägning och leverans så att de utgör en naturlig utgångspunkt i alla medarbetares förhållningssätt till varandra omvärlden och uppdraget.	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta vidareutveckla verksamhetsplanering och uppföljningen för att involvera medarbetarna	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra en förstudie och plan för att utveckla effektivare arbetsmetoder/arbetssätt för att klara BPS (Bostadspotential Stockholm).	2015-01-01	2015-12-31
Marknadsföra trafikkontoret som en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31
Revidera kontorets löneprocess	2015-01-01	2015-12-31
Ta fram ett chefs- och ledarutvecklingsprogram för trafikkontoret	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Mänskliga rättigheter

Kontoret kommer att stärka sitt arbete för mänskliga rättigheter genom att samarbeta med det nyinrättade "Rådet för mänskliga rättigheter". Rådet har ett samordnade ansvar för att bland annat utbilda personal och förtroendevalda.

Ytterstadsarbete och demokrati

Genom ett ännu mer utvecklat samarbete med stadsdelsförvaltningar, stadens övriga förvaltningar och bolag samt externa intressenter ska upplevelsen av att Stockholm är en attraktiv stad med levande, funktionella och trygga offentliga rum öka. Kontoret kommer att genomföra lokala satsningar för trygghet i ytterstaden.

Barnkonventionen

Barns rättigheter genomsyrar kontorets verksamheter, vid planering av nya investeringar och ombyggnationer, trafikinformation till skolor med mera. I arbetet med trafikmiljön runt skolor lägger kontoret stor vikt vid barns och ungdomars delaktighet och perspektiv, både vad gäller skolvägarna och de fria ytorna i närheten av skolan.

Nämndmål:

Förvaltningen respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Kontorets arbete med tillgänglighetsfrågor drivs utifrån intentionerna i Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016. Fokus ligger på att åtgärda brister inom nämndens ansvarsområde som omfattas av lagen om "Enkelt avhjälpna hinder".

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen som upplever Stockholm som en tillgänglig stad för alla	87 %	87 %	År

Nämndmål:

Alla kan förflytta sig, vistas i och använda stadens utemiljö

Förväntat resultat

- Stockholm upplevs som en tillgängligare stad
- Tillgänglighetsarbetet är en naturlig del av arbetet för alla medarbetare och chefer på kontoret

Kontoret fortsätter arbetet med att förebygga att nya tillgänglighetsbrister uppkommer samt att åtgärda redan befintliga. Under perioden kommer investeringsmedel att avsättas framför allt för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder som övergångsställen, sittplatser och kantstenshöjningar vid busshållplatser. En översyn av kontrastmarkeringen i trappor ska göras och eventuella brister ska åtgärdas. Åtgärderna beskrivs i årliga program för tillgänglighetsarbeten. Insiktsutbildningar kommer att hållas för medarbetare och entreprenörer, och nya utvecklingsprojekt kommer att starta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med enkelt avhjälpta hinder fortgår	2015-01-01	2015-12-31
Arbetet med insiktsutbildningar fortsätter	2015-01-01	2015-12-31
Bevaka att platser är tillgängliga/framkomliga under gatuarbeten	2015-01-01	2015-12-31
Bevaka att tillgängliga platser återställs tillgängliga efter gatuarbeten.	2015-01-01	2015-12-31
Bevaka att uteserveringar och andra upplåtelser är tillgängliga och att hyrda områden inte överskrids	2015-01-01	2015-12-31
Utökad övervakning av felparkerade cyklar	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Stockholmarna, företag och besökare har allt högre krav och förväntningar på både kvalitet och service och kontorets verksamhet väcker särskilt mycket engagemang eftersom det vi gör har en direkt inverkan på deras vardag. Alla medarbetare är därför viktiga ansikten utåt för Stockholms stad. Arbetet med att göra kontoret mer tillgängligt, ge ökad insyn och förbättra servicenivån kommer därför att fortsätta, oavsett om mötet med medborgare och näringsliv sker via telefon, mejl eller genom personliga möten. Det innebär att alla måste vara aktiva, bli bättre på att lyssna och ge snabb återkoppling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna inleda arbetet med att utveckla nya metoder för dialog och medborgardeltagande i planeringen. Till exempel kan processer där detaljplaner föregår markanvisningar testas	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och exploateringsnämnden ska testa omvänd planprocess i projekt där detta kan vara möjligt.	2015-01-01	2015-06-30

Nämndmål:

Dialogen med medborgarna vidareutvecklas och inkomna frågor från medborgare och näringsliv handläggs snabbt, korrekt och med ett gott bemötande

Förväntat resultat

- Frågor från kunderna besvaras enligt rutin för hantering av synpunkter och klagomål
- Systematiskt kvalitetsarbete och bra kommunikation gentemot kontorets kunder
- Kontorets medarbetare är tillgängliga, trovärdiga och aktiva i relationen till kunderna

Under 2014 lanserade kontoret helt nya kanaler för dialogen med stockholmarna.

Utvecklingen av Tyck till via app och webb har skapat helt nya förutsättningar för att kunna ge snabb och bra service. Kontoret fortsätter utvecklingen och förbättrar rutinerna löpande för att bli mer effektiva i hanteringen av felanmälningar och synpunkter. Under året utökas den externa kommunikationen om Tyck till för att fler medborgare ska börja använda den.

Ambitionen är att Tyck till ska bli den naturliga vägen in till trafikkontoret och att stockholmarna ska tycka att det är lätt att komma i kontakt med oss. Det interna arbetet med bemötande- och servicefrågor fortsätter.

Det proaktiva kommunikationsarbetet utvecklas vidare, för att säkerställa bra information till medborgare och andra intressenter om kontorets satsningar och vilka avvägningar som görs mellan olika intressen i staden. Det senare är viktigt för att sätta förväntningarna på rätt nivå.

Särskilda insatser planeras för att underlätta för medborgarna att själva hitta information på stadens externa webbplatser om t.ex. planerade cykelsatsningar. En annan viktig satsning är öppnandet av Stockholmsrummet 2.0 som blir navet i kommunikationen med medborgarna när det gäller att kommunicera det Stockholm som växer. Stockholmsrummet ska även bli en viktig mötesplats för medborgare och medarbetare i staden. Satsningen görs i samverkan med exploaterings-, stadsbyggnads- och stadsledningskontoren.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utvecklingen av det proaktiva kommunikationsarbetet.	2015-01-01	2015-12-31
Ta fram och tillämpa metod och rutin för uppföljning av kontorets förmåga att följa svarstider enligt kontorets "rutin för hantering av synpunkter och klagomål".	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Barns och ungdomars behov ska beaktas när kontoret är delaktigt i ny- och ombyggnation av miljöer där barn och ungdomar vistas. Kontoret kommer att göra barnkonsekvensanalyser i

samband med skolprojekt, och kommer också att tillsammans med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret utveckla metoderna för att underlätta användningen i exploateringsprojekt.

Nämndmål:

Delta i arbetet beträffande Kultur i ögonhöjd, om hur barn och ungdomars perspektiv tas om hand i planeringen

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Kontorets upphandlingsverksamhet ska bedrivas så att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och att erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Upphandlingar genomförs innovativt, hållbart och kvalitetssäkrat

Förväntat resultat

- Beställarrollen är kvalitetssäkrad
- Upphandlingsarbetet bedrivs så att kontoret optimerar sina upphandlingar, att upphandlingsformerna utvecklas och ett erfarenhetsutbyte sker med marknadens aktörer
- Rutiner för avtalsuppföljning är dokumenterade för alla verksamheter

En bra dialog med marknaden förbättrar samarbetsformer och erfarenhetsåterföring. Kontorets långsiktiga målsättning är att en hållbar affärsstrategi med mål, råd och anvisningar ska tas fram. Medarbetarnas utveckling inom området ska säkerställas och kunskapsöverföring via mentorskap bör utgöra en del av detta. Stadens upphandlingspolicy utgör bas för arbetet.

En plan för upphandling redovisas i **bilaga 11**.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckla upphandlingsverksamheten med stöd av upphandlingsutredningen som genomförts under 2014	2015-01-01	2015-12-31
Förbättra uppföljningsarbetet genom att analysera och utvärdera minst fem av kontorets upphandlingar inom olika områden efter projektavslut.	2015-01-01	2015-12-31
Genomföra minst fyra projekt inom kontoret där upphandlingen sker som totalentreprenad	2015-01-01	2015-12-31
I samarbete med exploateringskontoret genomföra möten och seminarier med leverantörer	2015-01-01	2015-12-31
Skapa större utrymme för innovationer i kontorets upphandlingar	2015-01-01	2015-12-31
Utveckla upphandlingsformer och incitament för entreprenörerna att genomföra åtgärderna på kortast möjliga tid, genom till exempel skiftarbete	2015-01-01	2015-12-31